

Wprowadzenie

Niniejszy numer poświęcamy sprawom edukacji, kształcenia nauczycieli, uczenia się i rozwoju nauczycieli. Szczególną uwagę zwracamy na problematykę badań edukacyjnych w kształceniu i doskonaleniu zawodowym nauczycieli.

Rola nauczyciela w kształtowaniu przyszłości społeczeństwa jest nie do przecenienia. Współczesne społeczeństwo stawia przed nauczycielami niezwykle wyzwania, w tym konieczność radzenia sobie z różnorodnością zadań związanych z wymogiem wychodzenia naprzeciw potrzebom uczniów, dynamicznie ewoluującymi technologiami oraz nieustannym napływem informacji. W tym kontekście, kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli stanowi fundament edukacyjnej jakości. Badania dotyczące edukacji, w tym badania prowadzone przez nauczycieli, postrzegamy jako kluczowe narzędzia w rozwoju praktyki edukacyjnej nauczycieli oraz w doskonaleniu nauczycielskich kompetencji.

Autorzy zawartych w tym numerze artykułów przedstawiają różnorodne aspekty badawcze i praktyczne, które wpływają na jakość procesu nauczania i uczenia się. Artykuły te pokazują wagę otwartego i rozwojowego modelu uczenia się i nauczania.

Bogusława Dorota Gołębniak w artykule *Badania w działaniu w pedagogicznym komponencie kształcenia nauczycieli. Refleksje z praktyki* zachęca do wprowadzenia badań o charakterze interwencji edukacyjnej typu *action research* do programów kształcenia nauczycieli. Autorka podkreśla wartość krytycznej refleksji i analizy praktyki szkolnej, integrując teorię edukacji z praktycznym działaniem nauczycieli.

Agnieszka Janiak-Jasińska w artykule *Kompetencje badawcze w kształceniu przyszłych nauczycieli – projektowanie programów studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela* analizuje rolę kompetencji badawczych w programach kształcenia nauczycieli. Autorka bada wpływ nowych regulacji prawnych na kształcenie nauczycieli oraz prezentuje rozważania na temat projektowania programów studiów w kontekście przygotowania do zawodu nauczyciela.

Grażyna Czetwertyńska w artykule *Portfolio w przygotowaniu nauczycieli do zawodu na podstawie doświadczeń Szkoły Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności*

i Uniwersytetu Warszawskiego omawia rolę portfolio edukacyjnego w procesie przygotowania nauczycieli do zawodu. Autorka prezentuje badanie analizujące wykorzystanie portfolio jako narzędzie wsparcia dla rozwoju nauczycieli oraz wpływ jego zastosowania na proces edukacyjny.

Kinga Białek i Magdalena Swat-Pawlicka w artykule *Projekt „Krytyczne czytanie ze Sztoką Edukacji – od koncepcji edukacyjnej do wdrożenia”* skupiają się na implementacji nauczania krytycznego myślenia w polskich szkołach. Autorki tekstu prezentują metodę studium lekcji jako narzędzie diagnozy i doskonalenia praktyk nauczycielskich w kontekście krytycznego czytania.

Bartłomiej Walczak w tekście *Dlaczego warto uczyć nauczycielki i nauczycieli ewaluacji? Perspektywy teoretyczne i praktyczne* analizuje potrzebę wprowadzenia nauczycieli w tematykę ewaluacji. Autor artykułu omawia różne nurty teoretyczne w dziedzinie ewaluacji oraz prezentuje argumenty za większą obecnością tego zagadnienia w programach kształcenia nauczycieli.

Joanna Dobkowska i Barbara Murawska w artykule *Wykorzystywanie wyników monitorowania umiejętności uczniów z języka polskiego w praktyce szkolnej* prezentują możliwości wykorzystania wyników pomiarów osiągnięć uczniów do doskonalenia praktyk nauczycielskich. Artykuł omawia także efektywność analizy heurystycznej techniki SWOT jako narzędzia oceny wyników sprawdzianów diagnostycznych.

Monika Jakubowska-Mirek i Ewa Stożek w artykule *Monitorowanie osiągnięć uczniów z matematyki jako metoda doskonalenia zawodowego nauczycieli* analizują związek między diagnozą edukacyjną a rozwojem zawodowym nauczycieli. Artykuł omawia projekt „Co już umiemy?” jako przykład diagnozy mającej wpływ na doskonalenie praktyk pedagogicznych.

Prezentowane artykuły zapraszają do refleksji nad rolą badań, analizy danych oraz doskonalenia praktyk w dziedzinie edukacji i kształcenia nauczycieli. Odnajdziecie Państwo w nich różnorodne perspektywy teoretyczne oraz praktyczne podejścia do rozwoju pedagogicznego, które przyczyniają się do podnoszenia jakości procesu edukacyjnego.

Joanna Madalińska-Michalak i Jolanta Sujecka-Zajęc